ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ШКІЛ ЗНАНЬ KUNSKAPSSKOLAN У ШВЕЦІЇ)

Людмила Загоруйко,
Уманський державний педагогічний університет,
м. Умань, Україна
Євген Плотніков,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,
м. Ніжин, Україна

"We give our students those life skills that are hard to talk about,
hard to capture, but essential for their future lives.
These skills will also enable them to acquire
better knowledge during the course of their studies."

Christian Wetell,
Deputy Head of Secondary Schools at Kunskapsskolan Sweden

Завдяки успішній реалізації навчальних викликів сучасного суспільства, орієнтованого на знання, у професійній діяльності потрібно постійно покращувати якість, креативність та продуктивність в умовах знань. У суспільстві люди стикаються з широким вибором діяльності, який можна ефективно зробити лише шляхом навчання. В цей самий час нові інформаційні та комунікаційні технології створюють більш відкриті та гнучкі способи навчання.

У цьому контексті персоналізоване навчання є потенційним підходом до задоволення майбутніх потреб у навчанні та може забезпечити нові альтернативи, що сприяють розвитку навчальних можливостей учнів [1].

Яскравим та успішним прикладом впровадження персоналізованого навчання в заклади освіти є школи знань Kunskapsskolan в Швеції. Kunskapsskolan – це компанія, а також торгова марка для всіх шкіл компанії у Швеції. Навчаються діти 4-9 класів, а самих шкіл налічується 29 по всій країні. В таких школах вірять в освіту, де учні не тільки отримують знання з кожного предмету, а також набувають практичних навичок, а саме: вміння планувати та оцінювати власну роботу, аналізувати, проявляти ініціативу та бути творчими.

Школи пропонують освіту з бажанням допомогти кожному учневі досягти подальшого розвитку і реалізувати більше, ніж вони вважали можливим. Все це робиться з урахуванням індивідуального підходу до кожного учня, де він бере участь у персональних тренінгових заняттях щотижня, де учень та учитель формують особистісні цілі та персональний графік, який базується на уміннях кожного учня.

Заснована в 1999 році, Школа постійно досягала високих академічних результатів, перевершуючи результати інших порівнюваних шкіл та середні

показники по країні. Більший відсоток учнів-випускників таких шкіл навчаються в коледжах та університетах, ніж учні інших шкіл Швеції [2].

Студенти навчаються відповідно до чітко сформульованих національних стандартів і можуть «розбивати» стандарти на кожний тиждень, наприклад, «*на цьому тижні моя мета полягає в тому, щоб зрозуміти і вміти* ___». Kunskapsskolan використовує власну навчальну платформу з модулем відстеження прогресу учнів, щоб не лише вчителі, але й учні мали можливість прослідковувати власні успіхи та особистий розвиток крок за кроком.

Оцінювання відбувається у формі презентацій, час яких обирають самі учні тоді, коли вони готові "показати те, чого вони навчилися". Kunskapsskolan візуалізується як навчально-орієнтований простір, в якому учень знаходиться в центрі кожної зміни. Навчальний процес відбувається на двох рівнях: вивчення предмету та формування наскрізних навичок вищого порядку.

Щотижневі навчальні дискусії з персональним тьютором дають можливість переглянути досягнуті цілі минулого тижня та поставити цілі на наступний. Всі учні здають кваліфікаційні екзамени, а персональний тьютор встановлює цілі на основі результатів. Критерії оцінювання надаються платформою навчання, але вчителі зосереджують увагу на формативному (проміжному) контролі, особливо на процесі.

Класні кімнати у школах знань використовуються за цільовим призначенням та мають особливе фізичне розміщення, оптимізоване для конкретних навчальних завдань, а також для учнів з особливими потребами. Деякі кімнати мають нетрадиційний вигляд: базові кімнати для груп (homerooms) вміщують до 20 осіб і використовуються як для персонального навчання, так і для лабораторій. Демонстраційні зали побудовано виключно для лекцій. У "Біг Арені" (Big Arena) вміщується до 80 учнів, а поряд невеликі кімнати, де можуть працювати від одного до двох осіб. Семінари проводяться в організованому просторі, який виглядає як традиційний американський клас, хоча загалом учителі заохочуються відходити від традиційних макетів.

У типовий день учні восьмого класу можуть починати основне заняття 30-хвилинною груповою роботою, переглядаючи особистий журнал, а потім вирішуючи, що буде робити група на різних денних заняттях. День складається з комбінації різних типів занять. У семінарах, подібних до традиційних занять, учні можуть пропонувати виконання власних завдань, що є поза навчальним планом; учителі в таких ситуаціях повинні адаптувати цей урок на основі того, які саме завдання поставив учень, а відвідати таке заняття може будь-хто з усіх класів цієї школи. Популярними є лабораторні заняття, в рамках яких учні проводять спільну роботу, розвиваючи навички співпраці з іншими (під керівництвом учителя та згідно запланованої в навчальному плані теми). На комунікативних заняттях увага зосереджується на формуванні комунікативних навичок та адаптації учня до життя в соціумі. Необхідними є двадцяти-тридцяти хвилинні лекцій з усіх предметів, а після них усі учні беруть участь у модеративних семінарах (дискусіях). День завершується груповою роботою (сесією), щоб переглянути поставлені на день цілі та запланувати, що робити вдома.

Для навчання в одній зі шкіл знань учень подаєте заявку безпосередньо до тієї школи, де він хоче отримувати освіту. Навчання є безкоштовним, а порядок прийому до школи залежить від дати подання заявки.

Kunskapsskolan працює за освітньою програмою KED (Kunskapsskolan's Educational Programe). Усі ці школи мають ліцензію на її використання. Зазначимо деякі особливості цієї Програми (Див. Рис. 1).

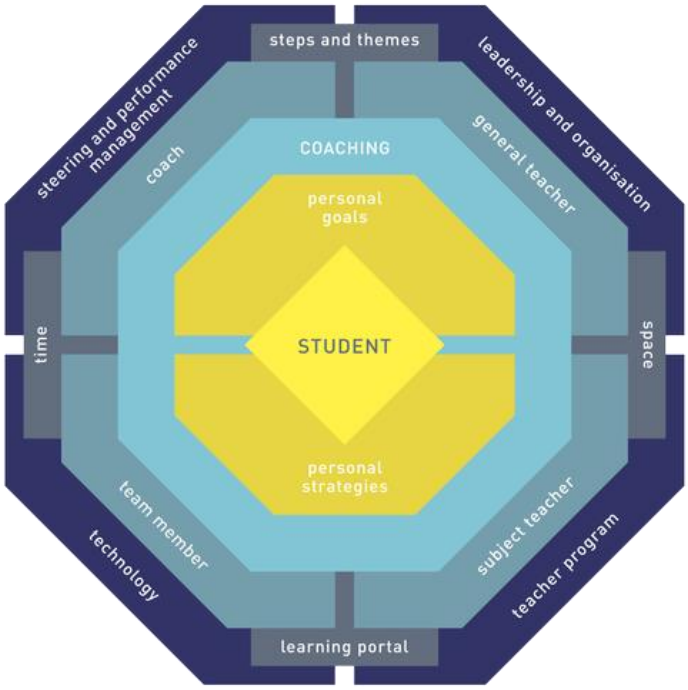

Рис. 1 Структура Програми KED [3].

Програма включає в себе коучинг, що є ключем до персоналізованого навчання, де вчитель допомагає студенту встановлювати цілі та розвивати успішні стратегії навчання для всіх навчальних програм.

У навчанні застосовується персональний підхід до кожного учня та розробляється персональна стратегія його розвитку. Що потрібно зробити – тобі, твоїй сім'ї та твоїй школі - для досягнення твоїх цілей? У програмі KED кожний учень має робочий план, починаючи з короткострокових цілей на наступний тиждень, середньострокових цілей на семестр та довгострокових цілей на навчальний рік.

У програмі KED вчитель має чотири основні ролі: бути особистим коучем для підтримки прогресу кожного учня; учитель предмету, який є фахівцем певної галузі знань; загальний вчитель, який надає підтримку всім школярам та член команди в місцевій та глобальній мережах учителів у мережі KED. Останнім, але не менш важливим є професійний розвиток учителів, що є одним із основних напрямів.

Програма розміщує весь матеріал для вивчення та навчання на веб-порталі. Навчальний портал (Learning Portal) містить навчальні плани, робочі зошити, вправи, тексти та інші ресурси для всіх етапів та тематичних курсів. Як результат, доступ до навчання не обмежується шкільними годинами та шкільними будинками.

Портал надає можливість знайти правильний зміст та графік навчання на основі потреб та умінь кожного учня.

Усі предмети в школах вивчаються поетапно або як частина тематичного курсу. Це, як правило, вивчення мов та математики. Ці предмети структуровані як сходи. Кожен новий крок підвищує рівень складності та має чіткі цілі та критерії знань. Це дозволяє учням навчатися у власних темпах і ретельно вивчати основні поняття, перш ніж вони перейдуть до наступного кроку.

У темах декілька предметів узгоджуються один з одним, щоб показати учням контекст явища та дати їм можливість бачити «візерунки». Наприклад, тематичний курс "A Star" охоплює історію, релігію, харчові технології, географію, мистецтво, драму, музику і танець. В історії учні вивчають якості людей, які заслужили статус «зірки» в різні історичні періоди. В релігії вони дізнаються про зірки та символи серед віруючих. У технологіях харчування учні ознайомлюються із «зоряними» кухарами тощо.

Школи Kunskapsskolan є провідними школами Швеції. Успіх програми KED може свідчити не тільки про те, що успішність учнів перевищує шведський національний середній показник, а також про зростання цих шкіл за кордони. На сьогодні понад 80 шкіл KED працюють по всій Швеції, Великобританії, Нідерландах, Індії, США та на Близькому Сході. Школи виконують навчальну програму кожної країни та оцінюють рівень занять учнів відповідно до національних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Bentley T. Personalisation: Creating the Ingredients for Systematic and Society-wide Change / T. Bentley, R. Miller. – Jolimont: Vic. : IARTV, 2004. – 11 с.
2. Kunskapsskolan “Frequently Asked Questions," [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.kunskapsskolan.com/aboutus/faq
3. The KED Program. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.kunskapsskolan.com/thekedprogram.4.1d96c045153756b0c14d5798.html.